

Lp Hendrik Johannes Terras
Regionaal- ja põllumajandusminister
Regionaal- ja Põllumajandusministeerium

Meie 03.10.2025 nr 1-3/95

Lp Siim Tiidemann
Riigikantselei Euroopa Liidu asjade direktor

EPKK arvamus MFF ja ÜPP 2027+ ettepanekute osas

Täname 29.09.2025 Põllumajanduse ja maaelu arengu nõukogul toimunud ÜPP 2027+ ettepanekute tutvustamise ja arutelu algatamise eest. Järgnevalt esitame Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoja seisukohad Euroopa Komisjoni ettepanekute osas.

Toetame Euroopa Komisjoni ettepanekut MFF kogueelarve suurendamise osas. Vaid suurema MFF kogueelarvega on võimalik toime tulla ees seisvate väljakutsetega erinevates valdkondades, sh põllumajanduses ja toidutootmises.

ÜPP EL poolse rahastamise vähenemine on murettekitav, kuna põllumajandustootjatele pakutav nn turvavõrk nõrgeneb, samas kui heitlike ilmastikutingimuste ja turukriiside taustal on põllumajandustootjate haavatavus suurenenud ning neilt oodatakse olulist panust EL keskkonnaeesmärkide saavutamisse.

Kriitilise tähtsusega on, et nii ÜPP, riigiplaani ÜPP väline osa ja EL konkurentsivõime fond pakuks võimalusi põllumajanduse, toidutööstuse ja laiemalt biomajanduse väärtusahelate arendamiseks, uuenduste ellu kutsumiseks, kliimamuutusega kohanemiseks ja EL keskkonnaeesmärkide saavutamiseks. Arvestades, et toidutööstused on otseses seoses nii esmatootmise elujõulisuse kui ka tarneahelate vastupidavusega ning toidutootmine tervikuna on võtmetähtsusega toidujulgeoleku ja strateegilise autonoomia tagamisel, tuleb nende sektorite väljakutsete ja arenguvajaduste ulatuse tõttu tagada neile sektoritele nimetatud fondide sees eraldi eelarverida.

Oluline on samas arvestada, et paljud ka käesoleva programmiperioodi üleeuroopalised meetmed on olnud formaalselt kõigile liikmesriikidele avatud, kuid nende tegelik rakendamine on osutunud väiksematele liikmesriikidele keeruliseks. Näiteks ei ole Eesti seni suutnud käivitada ühtegi promotsiooni projekti EL põllumajandustoodete edendamise meetme raames¹,

¹ https://agriculture.ec.europa.eu/common-agricultural-policy/market-measures/promotion-eu-farm-products_et
Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda on Eesti suurim ja mõjukaim põllumajandus-, toidutööstuste, maa- ning metsamajanduse ettevõtjaid ühendav katusorganisatsioon. Koja liikmete arv on otse ja liikmesorganisatsioonide kaudu keskmiselt 30 000.

kuna nõuded ja tingimused on kujundatud pigem suurte liikmesriikide võimalusi ja struktuure silmas pidades. Selliste olukordade kordumise vältimiseks tuleb eelseisvas MFF-s tagada, et mehhanismid ja tingimused oleksid proportsionaalsed ning tagaksid võrdse juurdepääsu kõikidele liikmesriikidele.

Peame oluliseks, et liikmesriigid panustaksid läbi kaasrahastamise ÜPP sekkumistesse. Seejuures on aga oht, et kaasrahastamise ülempiiri seadmata võib liikmesriikide vaheline ebavõrdsust EL ÜPP rahastamisel suurenda.

Idapiiririigid, sh agressorriikide naaberriigid, vajavad riigiplaani eelarvetes suuremat rahastamist, kuna aktiivne ja elujõuline põllumajandustootmine ning maakasutussektor idapiiri lähistel on otseselt seotud Euroopa Liidu julgeoleku tagamisega. Nende riikide strateegilise rolli hoidmiseks tuleb ette näha suurem eelarve järgmise mitmeaastase finantsraamistiku vahenditest, sealhulgas kõrvamärgistatud ja senisest suurem toetus põllumajandusele ja toidutootmisele nii ÜPP-s kui ka riigiplaani fondis ning konkurentsivõime fondis. Toidutootjaid ei saa jätta samadel tingimustel konkureerima teiste sektoritega – vajalik on eelarve määramine eraldi nii liikmesriikide kui ka sektorite lõikes, arvestades nende rolli Euroopa toidujulgeoleku ja strateegilise autonoomia tagamisel.

Me ei toeta väheneva pindalapõhise sissetulekutoetuse kohustuslikkust. See ei anna arengutõuget väiksematele põllumajandusettevõtetele ja on ebaõiglane suuremate ettevõtete suhtes, kes täidavad tingimuslikkuse nõudeid olulise osa põllumajandusmaa, põllumajandusloomade ja põllumajandusliku tööjõu suhtes.

Pindalapõhise sissetulekutoetuse rakendamise tingimuste seadmisel peab liikmesriikidel olema rohkem paindlikkust.

Me ei toeta otsetoetuste ülempiiri seadmist maksimaalselt 100 000 eurot ettevõtja kohta. See ei võta arvesse erinevate liikmesriikide põllumajandussektori struktuuri ega spetsiifilisi väljakutseid ning karistab suuremaid tootmisüksuseid, mis annavad tööd suuremale arvule töötajatele ning täidavad olulist rolli Eesti ja kogu EL toidutootmises ja ekspordivõimes. Sellise ülempiiri kehtestamine vähendab tootjate võimekust investeerida innovatsiooni, keskkonda, riskijuhtimisse ning arengusse. Liikmesriigil peab säilima paindlikkus selle vajalikkuse ja suuruse üle otsustada, võttes arvesse väljakujunenud tootmisstruktuure.

Me ei toeta ettepanekut mitte maksta pensioniikka jõudnud ja vanaduspension saavatele taotlejatele pindalapõhist sissetulekutoetust. Põlvkonnavahetuse ergutamine põllumajanduses on oluline, kuid meie vananevas ühiskonnas ei ole vanusega seotud diskrimineerimise süvendamine kuidagi õigustatud. Liiatigi makstakse suurem osa pindalapõhisest sissetulekutoetusest juriidilistele isikutele.

*Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda
Pärnu mnt 141, 11314 Tallinn, tel 600 9349, info@epkk.ee*

Vajame ideoloogilist muutust sea- ja linnukasvatuse käsitlemise osas – nende tootmisharude käsitlemine tööstussektorina seab väga olulised esmase toidutoorme tootmisega tegelevad ettevõtted ebavõrdsesse konkurentsituatsiooni, samas kui kliimamuutusega kohanemine, bioturvalisuse tagamine ja kriisiabi on ka nendes sektorites sama vajalik kui teistes põllumajanduse harudes.

Lugupidamisega

Kerli Ats
Juhatuse esinaine

Allkirjastatud digitaalselt

Koostaja: Ants-Hannes Viira, EPKK põllumajanduspoliitika juht

Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda on Eesti suurim ja mõjukaim põllumajandus-, toidutööstuste, maa- ning metsamajanduse ettevõtjaid ühendav katusorganisatsioon. Koja liikmete arv on otse ja liikmesorganisatsioonide kaudu keskmiselt 30 000.